

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 257

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Franciskan. 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 280

Maribor, torek 12. novembra 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prelema v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.409

Cena
din 1.—

Molotov v Berlinu

Danes dopoldne je bil sovjetski zunanji komisar Molotov v Berlinu sprejet na najveličastnejši način — V Berlinu zatrjujejo, da gre za razgovore o dokončni organizaciji Evrope in vsega sveta pod vodstvom zveze Nemčije, Italije, SSSR in Japonske — Sporazum v načelu že obstaja in pomeni berlinski sestanek le formalni zaključek

BERLIN, 12. novembra. ZPV, PREDSEDNIK SVETA LJUDSKIH KOMISARJEV SOVJETSKE ZVEZE MOLOTOV, KI JE V NEDELJO ODPOTOVAL IZ MOSKVE NA OBISK V NEMČIJO, JE DANES DOPOLDNE PRISPEL S POSEBNIM VLAKOM SKUPAJ S SVOJIM SPREMSTVOM IN Z NEMŠKIM ZUNANJIM MINISTROM VON RIBBENTROPOM, KI SE MU JE PELJAL NASPROTI DO KRALJEVCA, V NEMŠKO PRESTOLNICO, KJER JE BIL IZREDNO VELIČASTNO SPREJET. MOLOTOV BO OSTAL V NEMČIJI NAJBRŽE DO PETKA.

Odhod komisarja Molotova iz Moskve

MOSKVA, 12. nov. DNB. Predsednik sveta ljudskih komisarjev in zunanji komisar Molotov je odpotoval iz Moskve v nedeljo ob 18.50 s posebnim vlakom proti Berlinu. V njegovem spremstvu je 32 višjih funkcionarjev raznih komisariatov (ministrstev): zunanjega, trgovinskega, industrijskega, notranjega, letalskega, tiskovnega itd. Z istim vlakom je odpotoval v Berlin s svojim spremstvom tudi nemški moskovski ve-

leposlanik grof Schulenburg. Postaja, s katere je vlak odpeljal, je bila vsa okrašena s sovjetskimi zastavami. Na peronu je bila razvrščena častna letalska četa, katero je Molotov med sviranjem sovjetske himne obšel. Nato se je Molotov pozdravil z nemškim veleposlanikom. Od njega so se na postaji poslovili mnogi visoki civilni in vojaški sovjetski funkcionarji ter nekateri tuji diplomati. Ob premiku vlaka je godba zopet zaigrala.

med SSSR in Japonsko prav tako uspešno približujejo zaključku in je treba pričakovati že takoj po vrnitvi Molotova v Moskvo formalni podpis zadevnih aktov. Splošno prepričanje, ki vlada v Berlinu,

je, da gre sedaj za sklenitev velike štiri-zveze med Nemčijo, Italijo, Sovjetsko zvezo in Japonsko. S tem bi bil tudi v Aziji popolnoma zlomljen ves angleški vpliv.

Reorganizacija vse svetovne politike

BERLIN, 12. nov. United Press. »Esenner National Zeitung«, ki stoji v tesni zvezi z Goeringom, piše ob priliki obiska Molotova v Berlinu, da bodo ob tej priliki razpravljali ne samo o novem redu v Evropi, ampak sploh o reorganizaciji vse svetovne politike v zvezi z bodočim zlomom velikobritanskega imperija. Zbližanje med Nemčijo in Sovjetsko zvezo je omogočilo tudi likvidacijo starih sporov med Sovjetsko zvezo in Japonsko, kar bo povzročilo, da bosta Sovjetska zveza in Japonska dobili večjo svobodo akcije. List pravi ob koncu, da je sedaj

napočil čas, ko je mogoče že razpravljati o nasledkih, ki so nastali iz aktiviranja evropske vojne in da se istočasno sklene tudi novi dokončni sporazum za bodočnost.

BERLIN, 12. nov. Unp. Sovjetski komisar za zunanje zadeve, Molotov, je prvič obiskal Nemčijo. Ob tej priliki podarjajo, da bo konferenca med njim in Hitlerjem zelo daljnosežnega pomena. Ni izključena formacija sil med Nemčijo, Italijo, Japonsko in Sovjetsko zvezo, ki naj bi nastopila proti vsem anglosaksonskim interesom na zemeljskem globusu.

Odpirajo se vrata v novo življenje

BERLIN, 12. nov. DNB. Diplomatski obisk Molotova je predmet večkega zanimanja. Predvsem se naglašja, da bo med štirimi zainteresiranimi silami odstranjeno vsako trenje, da se tako omogoči prijateljsko sodelovanje na vse strani. Tako Nemčija kakor sovjetska Rusija sta prepričani, da pomeni blagostanje ene obenem tudi korist druge. Diplomatska Korespondenca piše, da sta tudi v vojaškem pogledu obe državi zainteresirani, da sta neodvisni od zunanjih okoliščin. Nič ni moglo preprečiti, da bi obe državi složno ne rešili vsega na skup-

ni osnovi. Imperialistična vojna Anglije je bila izhodna točka za sedanje stanje. Prostor obeh držav je zdaj izven spora in treba je storiti vse, da nobena sila ne bo mogla v njem motiti življenja. Izključene bodo od tod vse sile, ki so se pokazale kot destruktivne. Obe državi naj druga drugi zagotovita in priznata nujnost varnega obstoja, Nemško-sovjetsko prijateljstvo je ugodno vplivalo tudi na Nemčiji prijazne države. Štiri evrazijske sile so pripravljene, spoštovati medsebojne interese ter otvoriti tako vrata v novo življenje.

Pred sklenitvijo daljnosežnih zvez

BERLIN, 12. nov. ZPV. V Berlinu so bile izvršene velike priprave za najslavnejši sprejem sovjetskega zunanjega ministra Molotova. Ves nemški tisk objavlja obsežna poročila o Molotovljevem potovanju in članke, v katerih naglašja ogromni pomen tega obiska, s katerim se bo iskreno prijateljstvo med Nemčijo in Sovjetsko zvezo še močno poglobilo. Kakor se neuradno zatrjuje, prispe ob priliki obiska Molotova v Berlin tudi italijanski zunanji minister grof Ciano.

kar dokazuje, da gre za razgovore velikega obsega, ki se ne bodo nanašali samo na odnose med Sovjetsko zvezo in Nemčijo, ampak sploh med Sovjetsko zvezo in silami osi, včevši Japonsko. Prilod Molotova predstavlja v Berlinu sploh največjo senzacijo. Na poučenem mestu zatrjujejo, da pomeni ta obisk, da je teren za velike pogodbe s Sovjetsko zvezo že pripravljen in da gre sedaj le še za zadnje formalnosti. Tu naglašajo tudi, da se pogajanja za prijateljski pakt

Izza kulis francoske kapitulacije

Lebrun se je hotel preseliti v Afriko in nadaljevati vojno, pregovoril pa ga je Laval — Francoska vojska je bila čisto desorganizirana in v Afriko bi bilo mogoče prepeljati kvečjemu do 20.000 moš

VICHY, 12. novembra. Havas. »Paris Soir« nadaljuje s pogledi na razvoj dogodkov v dramatičnem mesecu pred padcem Francije. Pravi, da je Reynaud preselil vlado iz Pariza v času, ki je bil najbolj kritičen na fronti ter prepustil Francijo usodi. Ko je izgubil večino v vladi, ga je nadomestil Petain. Ta je sklenil zaprositi za premirje. Herriot in Daladier sta pritiskala na predsednika republike, naj skupaj z vlado in parlamentom zapusti Francijo, brez ozira na stališče Petaina. Lebrun je res zaprosil Petaina, naj mu dovoli zapustiti deželo. Petain je odvrnil, da ostane doma, naj se zgodi kar koli. Laval je prepričeval parlamentarec, da mora ostati doma in deliti usodo z narodom. Na čelu skupine poslancev je stopil Laval k Lebrunu in ga nagovarjal, da ne sme zapustiti domovine. »Ne moremo dovoliti, da se vlada preseli v Afriko in tam nadaljuje z brezkoristno, brezupno vojno. Predsednik republike je nosilec politike in če odidete, boste odnesli s seboj tudi pravice vlade. Reynaudovo in Churchillovo politiko je vlada obsodila. Kaj hočete to politiko za vsako ceno nadaljevati? Pod nobenim pogojem nimate te pravice.« Lebrun ni odgovoril. Laval je nadaljeval: »Nikoli se ne boste smeli vrniti v Francijo, če zdaj odidete iz nje. Vsi vam bodo

upravičeno očitali, da ste jo izdali.« Lebrun se je končno odločil, da ostane doma.

VICHY, 12. nov. Havas. Novi podatki o stanju Francije tik pred premirjem kažejo, da je imela Nemčija 125 svojih divizij na francoskih tleh, Francija pa samo 20 do 25. Glavni del angleških čet je bil vkrcan pri Dunkerqueu ali je pa bil zajet. Dve angleški diviziji, ki sta sodelovali ob spodnji Saini, sta se vkrcali kasneje v Saint Valeryju in Brestu na ladje ter prepeljali v Anglijo. Francosko letalstvo ni imelo ne dovolj aparatov, ne letalščer ter ni moglo sodelovati s suhozemno vojsko. Deseta armada je bila presekana s prediranjem Nemcev k Rodanu in Loiri, skupne tretje armade, ki so še imele zvezo, so pa razpolagale sa-

mo še z 10 do 12 divizijami, ki so se umikale k obali. Devet divizij druge armade je bilo obkoljenih v Vogezi; imele niso ne streliva ne hrane. Edino prva francoska armada v Alpah je ostala kontaktna in je držala fronto proti Italiji. Položaj za Francijo je bil po oceni vojaških strokovnjakov nad vse kritičen. Če bi se vojna nadaljevala, bi bilo pohojeno vse francosko ozemlje, zajeta bi bila vsa francoska vojska z begunci vred. Vojno v Afriki ni bilo mogoče nadaljevati, ker bi se z razpoložljivimi ladjami lahko prepeljalo komaj 15.000—20.000 moš. Mimo tega bi bilo v slabo organizirani industriji severne Afrike kaj težko opremiti vojsko, še manj pa bi bilo mogoče iz nje spet osvoboditi Francijo.

Puščičarski proces v Budimpešti

BUDIMPEŠTA, 12. nov. MTI. Včeraj se je sešel v Budimpešti tribunal prekega sodja in pričel proces proti desetim članom politične organizacije puščičastih križarjev (nacionalistov), ki so bili aretirani zaradi obtožbe, da so organizirali oboroženo zaroto proti miru in redu na Madžarskem ter proti sedanjemu režimu. Redarstvo je našlo pri aretirancih 250 granat ter večje število pušk in samokresov.

BUDIMPEŠTA, 12. nov. ZPV. Na vče-

rajšnji seji madžarskega parlamenta je nastal velik prepir zaradi vprašanja imunitete poslanca Emila Kovacsca, ki je sodeloval pri zaroti puščičastih križarjev. Parlament je z vsemi glasovi, razen glasov poslancev puščičastih križarjev in Imredyjevih pristašev, sklenil, da se Kovacs izroča sodišču. Ko bi pa bilo treba glasovati še za izročitev štirih drugih poslancev, je poslanec Wirth sam pozval svoje pristaše puščičaste križarje, naj glasujejo za njegovo in njegovih to-

varišev izročitev, kar so tudi storili, zato so bili nadaljnji sklepi soglasni.

Angleži bodo napadli Irsko?

NEW YORK, 12. nov. DNB. Znanj ameriški tednik »New York Enquirer« poroča na podlagi svojih informacij iz diplomatskih vrst, da so angleške priprave za okupacijo Irske že gotove. Angleži pripravljajo napad na Irsko z morja in iz zraka. Angleške vojne ladje bi v tem primeru napadle Dublin, Cork in Lough Swilly. Istočasno bi vkorakalo 100.000 vojakov iz Ulstra na Irsko.

ANTONESCU POTUJE V RIM
BUKAREŠTA, 12. nov. General Antonescu je danes odpotoval v Rim. Za njim

potuje tudi zunanji minister Sturza ter državni podtajnik za tisk in propagando, Constantinescu.

ČRNA KUGA NA KITAJSKEM
SANGHAJ, 12. novembra. DNB. Črna kuga se je pojavila v provinci Tsjiang. Od 165 okuženih jih je doslej umrlo že 60.

Stotisoči ton bomb na Anglijo in Nemčijo

Uničevalna letalska vojna med Nemčijo in Francijo se je nadaljevala tudi v zadnjih dveh dneh in nočeh — Angleška letala so prvič bombardirala tudi Gdansk

VČERAJSNJA NEMSKA POROČILA

BERLIN, 12. novembra. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče uradno vojno poročilo: Letalska maščevalna akcija proti Londonu se je nadaljevala brez prekinitve 10. novembra in v noči z 10. na 11. november. Razen tega smo izvedli čez dan mnogo napadov na razne vojaške cilje v vzhodni Angliji. V pristaniščih Buckshillu, Hastingsu, Douru, Claktonu in Yarmouthu smo bombardirali skladišča in prometne naprave, v Eastburyju, Margateju in drugih krajih pa železniške proge. Nemške bombe so uničile več barak in zaklonišč za čete. Snoči smo uspešno bombardirali Birmingham in Liverpool ter neko tovarno za orožje v Greenhamu. Neko nemško letalo je vzhodno od Middlesborougha potopilo neko britansko trgovinsko ladjo za 8000 ton. V noči z 10. na 11. november so sovražnikova letala metala bombe na več krajev Nemčije. Povzročila so požar v nekem skladišču, na dveh drugih mestih so pa poškodovale električne naprave. Razen tega so sovražnikove bombe poškodovale tri kmečke hiše. Ena oseba je ubita, devet jih je bolj ali manj ranjenih. V letalskih bojih smo včeraj zbili štiri sovražnikova letala. Pet nemških letal pogrešamo.

BERLIN, 12. novembra. DNB.: Ponoči od 10. na 11. t. m., je priletelo nad London, Birmingham, Liverpool, Portsmouth in nad druga angleška mesta več sto nemških letal. Samo na London so letala vrgla več ko 200.000 kg bomb.

NEMSKI OPIS NAPADOV

BERLIN, 12. novembra. DNB. Vojno poročilo naglašata dejstvo, da so se akcije nemških letalskih sil v zadnjem času zelo razširile. London, upravno, gospodarsko in vojaško središče je bombardiran dan za dnem, ves njegov obrambni sistem daleč naokrog je stalno izpostavljen razdejanju. S to taktiko hoče Nemčija streti sovražni odpor. V noči od 10. na 11. novembra je bilo velemesto stalno pod ognjem nemških letal. Navaja se cela vrsta vojaških naprav, ki so bile prizadete. Razdejanih je več železniških prog in skladišč v pristaniščih. Več bomb je zadelo tovarniške naprave v Chantemu. Ponekod so se letala spustila nizko nad objekte ter s strojnimi povzročila pravo paniko med prebivalstvom. Ljudje so bežali, ne da bi pomišljali na obrambo. Razdejani so bili tudi hangarji in več zaklonišč, med prebivalstvom je moralo biti precej izgub. Posebno močan napad je veljal tudi Liverpoolu in industrijskemu središču Birminghama. Ti dve mesti sta bili že dolgo dan za dnem cilj nemških bombnikov, ker sta zelo važni za angleško industrijo in vojno opremo. Ob severnovzhodni angleški obali je bil potopljen neki 8000 tonski parnik. Angleži so leteli nad Nemčijo ponovno pod okriljem noči. Vrgli so več bomb na raznih krajih, zadeli pa mislni enega vojaškega objekta.

DANAŠNJA ANGLEŠKA POROČILA

LONDON, 12. november. CBS. Včeraj je letelo nad Londonom, ki je imel to pot najkrajši alarm, od kar traja bliskovita vojna v zraku, nad 100 nemških letal. Napad je bil ob 21. uri ter je povzročil le majhno škodo.

LONDON, 12. novembra. Unp. Angleški bombniki so leteli nad nemškimi mesti tja do Gdanska, od Baltika do Sredozemlja. Nad Gdanskeom so bili približno isti čas, ko je Molotov prekoračil prusko mejo. Letala z nosilke »Ark Royal« so bombardirala mesto Cagliari na Sardiniji ter druge vojaške naprave na otoku, predvsem letališča. Letalski minister izjavlja, da so angleški bombniki dosegli to pot še kraje, ki leže precej daleč od Gdanska na vzhod.

OBSEG ANGLEŠKIH NAPADOV

LONDON, 12. nov. CBS. V noči od nedelje na ponedeljek in od ponedeljka

na torek so izvršila angleška letala doslej najrazsežnejše letalske napade na Nemčijo in druge pokrajine. Angleška letala so bombardirala nemška mesta od Gdanska do Belgije ter kraje ob severni Atlantski obali, pa tudi razna mesta v Italiji. V Nemčiji so bili napadeni kraji: Gelsenkirchen, Ruhland, Dresden, Essen, Bremen, Mannheim, Amsterdam, Kiel, Duisburg, Dessau, Münster, München, Berlin, Gdansk itd., v Franciji so bili na-

padeni kraji Lorient, Cherbourg, Le Havre, Bolougne sur Mer, Calais, Dunkerque v Belgiji itd. Na vsa ta mesta, odnosno tamkajšnja industrijo in pristanišča so bile zmetane ogromne tone bomb ter zažigalnih bomb. V mnogih krajih so nastale strašne eksplozije in razvneli so se veliki požari. Pri vsem tem je angleško letalstvo izgubilo le pet letal.

ANGLEŠKI NAPAD NA GDANSK

LONDON, 12. nov. Reuter. V noči od

nedelje na ponedeljek je izvršilo angleško letalstvo svoj prvi napad na Gdansk (Danzig). To je bil eden doslej najdaljših poletov angleških bombnikov, ki so morali preleteti tja in nazaj okoli 3000 km. Obenem je bil to tudi prvi napad na področje zasedene Poljske. Angleški bombniki mesta samega niso bombardirali, ampak so metali le letake, pač pa so bombardirali železniške postaje in proge.

Po potresnem razdejanju v Romuniji

Uradna poročila so zaradi pomiritve javnosti milejša kakor je resnica — Petrolejski vrelci so zastraženi in zato ni od tam zanesljivih poročil

NEUTRALNO POROČILO

BUKAREŠTA, 12. novembra. CBS. Včeraj zjutraj je stresel Romunijo nov močan potresni sunek, ki je tudi pozročil veliko razdejanje. Porušilo se je ob tej priliki veliko hiš, ki jih je bil prvi potres le narušil. Število žrtev še zdaleč ni znano in je neprimerno večje, kakor ga navajajo razna uradna poročila, ki se izdajajo v pomiritev ljudstva. Nobenega dvoma ni, da znaša število mrtvih in ranjenih mnogo tisoč. V Bukarešti sami ni skoraj niti enega samega poslopja, ki ne bi bilo kakor koli prizadeto po prvem ali drugem potresu. Včerajšnji potres je še dokončno razdejal palačo hotela »Carleston«. Ker je nastala v kletnih prostorih tudi eksplozija bencina, mislijo, da ni ostal nihče od onih živ, ki so bili tam zasuti. Mnogo mest je napol porušenih in se ruševine šele odstranjujejo, zato bo obseg škode in žrtev znan šele vnekaj dneh. Telefonske zveze v mnogih krajih še vedno niso obnovljene, prav tako tudi ne železniške proge. Velika razdejanja so nastala tudi

v petrolejskih vrelcih, ki so pa strogo zastraženi in dostop do njihovega ozemlja sploh ni mogoč. Zaradi tega ni od tam zanesljivih vesti, ker jih cenzura sploh ne dopušča. Govori pa se v Bukarešti, da divjajo v petrolejskih vrelcih veliki požari. Potres je prizadejal tudi veliko krajev v Besarabiji, južni Rusiji in v madžarskem delu Transilvanije.

VČERAJSNJE URADNO POROČILO

BUKAREŠTA, 12. nov. Rador. Na včerajšnji seji vlade je minister Petrovicescu sporočil poedinosti potresne katastrofe. Posebno močan je bil sunek v Bukarešti, Prahovi, Galacu in Focsaniju. Drugod je bil potres slabšega značaja. Zabeležili so vzvalovanje zemlje v 19 mestih. Ubitih je doslej bilo po znanih podatkih 267 oseb, ranjenih pa 476. V vse poškodovane kraje so poslali zdravniške in sanitetne kolone, hrano, gradbeni material in druge pripomočke za popravilo stavb. Izpod palače »Carltona« so rešili 226 oseb. Pod razvalinami palače je našlo smrt mnogo ljudi; doslej so spravili na dan 54 mrtvih in 82

ranjenih prebivalcev »Carltona«. V Bukarešti so morali izprazniti 183 poslopij, ki so nevarne, da se porušijo. Manj poškodovane so nadaljnje 402 zgradbe. Vse prireditve in predstave so prepovedane.

POMOČ VLADE

BUKAREŠTA, 12. nov. Reuter. Vlada je mobilizirala vse inženirje in sanitetno osebje, da jih pošlje na pomoč v ponesrečene kraje, ki so trpeli zaradi katastrofalnega potresa. Takoj so se lotili popravila poškodovanih železniških prog in telefonskih zvez. Radio iz Bukarešte stalno daje ljudem navodila, kako naj postopajo ter jih svari, naj ne zapuščajo domačij.

RAZGLAS ANTONESCA

BUKAREŠTA, 13. nov. DNB. Predsednik vlade Antonescu je naslovil na narod proglas, v katerem ga poziva, naj ob nesreči ne klone, nego takoj začne s popravilom zgradb, da bo mogoče povzročeno škodo še pred zimo odstraniti.

NOV USPEH DE GAULLEA

LIBREVILLE, 12. nov. C. B. S. Libreville, glavno mesto Francoske Ekvatorialne Afrike, ki šteje nekaj nad 2500 duš, se je predalo s vsemi svojimi silami in sredstvi generalu de Gaulleu. Mesto leži v francoskem Gabonu, delu Francoske Ekvatorialne Afrike, ki šteje na površini 274.870 km² blizu 400.000 prebivalcev. Vlada v Vichyju je že v nedeljo ob 10. uri prekinila odnose z Librevilleom.

PEKOVSKI MOJSTRI OPROŠČENI

Maribor, 12. nov. Pred okrajnim sodiščem v Mariboru je bila danes razprava proti mariborskim in okoliškim pekovskim mojstrom, ki so jih pomočniki ovadili, češ da so ob ponedeljkih prodajali svež kruh kljub prepovedi. Obtoženi so bili Jakob Koren, predsednik Združenja pekovskih mojstrov, Feiertag Anton, Hartinger Ferdinand, Čebokli Josip, Ledinek Jožef, Šloj Franc, Auer Hubert s Pobrežja, Stefančič Ivan, Kaukler Filip, Kovačič Alojz, Tezno, Petek Jernej, Pobrežje, Dukarič Anton, Čelan Hinko, Tezno, Jelenc Gustav, Pobrežje, po čl. 13 zakona o preskrbi prebivalstva s kruhom.

Mojstri so se zagovarjali, da so sicer prodajali ob ponedeljkih svež kruh, da pa so bili od svojega združenja informirani, da oblast to prodajo tolerira. Ker se je sodnik dr. Obrhan o tem prepričal, so bili vsi obtoženi pekovski mojstri oproščeni.

AVTOMOBILSKA NESREČA PRI CELJU

CELJE, 12. nov. Včeraj se je peljal gostilničar Ivan Baštevc iz Gaberja s tovornim avtomobilom, katerega je šofiral Eric Gobec iz Gaberja, v Zibico po vino. Z njim se je peljal 62letni upokojeni železničar Matija Zupančič s Hruba sv. Jožefa pri Celju in 50letni cinkarški delavec Jurij Vrhovšek iz istega kraja. V Stopčah pri Grobelnem se je šofer hotel z avtomobilom izogniti kolesarju, toda avto je zaneslo na rob ceste tako, da se je zvrnil. Zupančič je padel tako nesrečno, da se je zvrnil nanj sod z vinom ter je bil pri prči mrtev. Padel je tudi Vrhovšek, ki si je pri tem poškodoval nogo in dobil nortanje poškodbe. Baštevc in Gobec pa sta dobila le lažje poškodbe.

Mariborska napoved: Oblačno in vetrovno. Obeta se dež. Včeraj je bila najvišja temperatura 6,7, danes najnižja -2,0, opoldne 9,2.

Soddu pripravlja ofenzivo

ATENE, 12. nov. CBS. Tudi v ponedeljek in ponoči so Grki odbili vse napade na svoje postojanke. V Solun so spet pripeljali 600 italijanskih ujetnikov.

NEKJE V ITALIJI, 12. nov. Stefani: Divizije, ki so sedaj zapletene v vojaške operacije na grški fronti in tiste, ki se tja prihajajo, so združene v armadno skupino, nad katero je dne 9. novembra prevzel poveljstvo general Soddu. Njegovo armadno skupino sestavljajo naslednje armade: deveta armada pod poveljstvom generala Maria Marcellina, ki je dosedaj poveljeval 11. armadi, nadalje 11. armada, nad katero je prevzel poveljstvo general Geloso, do sedaj poveljnik tretje armade.

ATENE, 12. nov. CBS. Novo imenovani glavni poveljnik italijanske vojske v Albaniji, general Ubaldo Soddu je dospel na svoje mesto. Podal se je že v minili

noči na položaje v Epiru, kjer bo organiziral močno italijansko ofenzivo proti Grkom. Italijanska letala nameravajo spuščati v gorskih predelih za hrbtom Grkov tudi padalce. vzdolž utrjene grške črte nameravajo vreči velike sile svojih čet, kar pričajo priprave in velika zbiranja vojaštva pred fronto.

RIM, 12. nov. CBS. Javljajo, da so italijanski rušilci ustavili oddelek angleških vojnih ladij blizu Krete. Dva rušilca sta bila poškodovana. Od kar traja vojna, so Italijani uničili 554 letal na vseh bojiščih izgubili so pa 84 svojih.

RIM, 12. nov. Stefani. »Messaggero« piše, kako je Anglija stavila vso nado le na koalicijsko vojno s Francijo. Po zloumu slednje pričakuje vojnega materiala iz Amerike. Med mnogim zavezniki ji je zdaj osala le še Grška, katere pomoč je pa znana vsemu svetu.

Pustošenje tornada po Ameriki

NEW YORK, 12. novembra. C. B. S. Včeraj je pustošil močan tornado USA. Temperatura je padla na nič stopinj. Ubitih je bilo 18 oseb, več pa težje ranjenih. Škoda znaša nad milijon dolarjev. Tornado je divjal vse od Rdečega gorovja tja do Kanade in Mehinkanskega zaliva. Močan in mrzel severni veter je udaril za njim s tečajnih krajev na jug ter povzročil, da je padla temperatura na

mah za celih 20 stopinj C pod ničlo. Tudi ob zahodni obali Kanade je bilo nenadoma zelo mrazlo. Tornado je posebno divjal po državah Louisiana, Texas, Mississippi, Kansas, Illinois, Michigan ter razrušil telefonske in brzojavne naprave. Prizadejane so tudi železniške proge in so morali na večih zvezah ustaviti promet.

Boji v Afriki

RIM, 12. nov. CBS. Iz Rima javljajo, da so italijanske čete znova zavzele Galabat na abesinski mej. Nasprotno tej vesti pa javljajo Angleži iz Kahiru, da so v protinapadu pognali Italijane iz mesta ter po hudih bojih ga spet zasedli.

NEKJE V ITALIJI, 12. nov. Stefani. Vojaški dopisnik agencije javlja, da medtem ko Angleži kakor šakali preže na vsako aktivnost italijanskih čet, italijanska letala uspešno napadajo sovražna ta-

borišča in postojanke. V noči od 9. na 10. novembra so italijanska letala napadla Aleksandrijo. Pri tem so uspešno posegla v boje tudi lovska letala. V večkratnem nalletu so se spustili bombniki v nastopajočem mraku nad pristaniške naprave ter jih razdejali. Isto noč je druga skupina letal napadla angleške položaje južno od Marsa Matruh, dalje postaja ob železniški progi k Aleksandriji. Težki bombniki so napadli letalsko bazo 25 km južno od Kahiru. Vsa letala so se nepoškodovano vrnila.

Socialni obraz delavskega gibanja v Ameriki

Preveč poklicnih voditeljev in premalo upraviteljev in učiteljev demokracije

V čičaški „Prosveti“ glasilu slovenskih socialistov v USA, je izšel članek, ki se bavi z razmerami v ameriških delavskih vrstah. Ker članek z veliko odkritosrčnostjo, ki je danes mogoča menda res samo še v Ameriki, razkriva težave med ameriški delavskimi vrstami Novega sveta, ga kot značilno sliko iz USA pred volivno borbo prinašamo v izveščku.

Vzrok razbitosti delavskega gibanja v Zedinjenih državah leži v glavnem v ignoranci večine delavstva, iz ignorance pa izvira veliko pomanjkanje demokratične zavednosti in prepričanosti. To dejstvo lahko vidi vsak bister opazovalec, če pogleda, odkod prihaja iniciativa.

Kjer iniciativa prihaja iz članstva, od večine članov, je to dokaz, da so delavci tamkaj razumni in demokratično usmerjeni. Ti ne potrebujejo voditeljev, da bi jih podili sem in tja kakor čredo ovac, marveč potrebujejo le odbornike, ki izvršujejo njihove sklepe. V pravem pomenu besede to niso voditelji, temveč le upravitelji organizacije, ki izvajajo kolektivno željo članstva.

Ker pa iniciativa prihaja od vrha, od voditeljev, je to dokaz, da so delavci tamkaj kot člani ignorantni in brezbrizni, torej nezmožni, da bi sami vodili svojo organizacijo, da bi jo upravljali demokratično. V unijah in drugih organizacijah te vrste so voditelji odločilna sila, člani se pa le orodje voditeljeve klike — so le kolesca v stroju.

Na žalost večina delavskih unij v Ameriki spada v zadnjo kategorijo, kar je dokaz, da je večina ameriške delavske mase kolektivno nevedna in brezbrizna — iz česar sledi, da se voditelji igrajo s to maso po svoji mili volji in jo izkoriščajo v nekaterih primerih bolj kot jo izkoriščajo delodajalci.

Karakteristika teh „zasuženjenih“ delavskih unij je pred vsem ta, da so desetletja pod vodstvom enih in istih oseb. Druga značilnost je — korupcija, ki se navadno pojavlja v območjih teh unij. Unijski raketirji, ki se redijo na stroške delavcev in o katerih toliko čitamo prav v teh časih, niso nič čudnega v takšnih razmerah. Kjer ni v unijah demokracije, tam ni odgovornosti napram večini članov — in kjer ni odgovornosti, tam je zlata priložnost za korupcijo in raketirstvo.

Tipična slika takšnih razmer je že od nekdaj v tako zvanih avtonomnih unijah Ameriške delavske federacije. V območju ADF kar mrgoli raketirjev, ki so navadno politični priganjači lokalne demokratske ali republikanske politične klike in obenem kriminalni gangeži — in najreakcionarnejši „craftne“ umije v velemestih so najugodnejša gnezda za raketirje; to so unije, ki ne poznajo nobene demokracije in ki so — osebna lastnina voditeljev.

O glavnih voditeljih Ameriške delavske federacije se ne more reči, da so raketirji. Prav tako se pa ne more reči, da se ti voditelji do danes resno potrudili, da bi zatrli raketirstvo v svojih mnogih unijah. Kadar jih kdo prime zaradi

tega, se izgovarjajo, da je to zadeva lokalnih unij, ki jih oni ne morejo kontrolirati. Zares lep sistem!

Istočasno pa ti voditelji ne pokažejo najmanjšega smisla, da bi hoteli demokratizirati stroj svoje organizacije do one meje, da bi članska masa kontrolirala lokalne voditelje in njih. Nak — tako daleč pa ne zaupajo svojim članom! S tem najlepše dokazujejo, da ne marajo demokracije v svojih vrstah iz razloga, ker hočejo oni ostati voditelji in dati iniciativo od zgoraj navzdol.

Položaj v razkolni organizaciji CIO še ni tako slab, vendar je nevarnost, da se tudi tam pojavi korupcija, kajti tudi tam je sistem sličnega nezmožnega voditeljstva, ki ne da dosti na demokracijo in člansko iniciativo.

Organizirano ameriško delavstvo silno trpi na arogantnih voditeljih, katerim je voditeljstvo poklic namesto izvrševanje naloženih jim dolžnosti. Preveč poklicnih voditeljev in premalo upraviteljev in učiteljev demokracije! To je rakrana na telesu ameriških delavskih unij.

Chamberlain in ravnotežje v Sredozemlju

Pokojni Chamberlain je videl svojo glavno nalogo v tem, da na osnovi sporazuma štirih velesil zagotovi mir v Evropi. Pri tem je skrbel, da bi se vezi med Anglijo in Francijo ne oslabil. Prav zaradi tega je pa imel velike težkoče v izvedbi svojih načrtov v Sredozemlju.

Da bi prišlo tamkaj do jasnejših odnosov, je bilo treba pridobiti Italijo, ki je zaradi sankcionistične politike za časa abesinske vojne stala ob strani Cham-

berlain je poslal Mussoliniju osebno pismo, na katerega je vodja Italije reagiral z znanim miroljubnim govorom v Palermu. Že je bil videti, da so pota izglašena, a se je uprla Francija, ki ni hotela pristati na sodelovanje z Italijo, dokler ima slednja še svoje čete v Španiji. Anglesko-italijanski pakt, ki ga je Chamberlain z velikim naporom spravil 15. aprila 1938 pod streho, je tako izgubil na pomenu. Posledice so znane.

Prve akcije tretje Rooseveltove ere

Predsednik Roosevelt, ki se je vrnil v Washington, je poudaril v intervjuju tisku, da se bo najprej bavil z nacionalnim programom državne obrambe ter s pospešitvijo pomoči Veliki Britaniji. Obe ti dve nalogi terjata po njegovem mnenju nujno rešitev. Prezident se je udeležil seje oborožitvenega odbora, ki je trajala skoro dve uri. Nato je obiskal komisijo za pošiljanje orožja Angliji ter izjavil, da je posredoval, da bo lahko dobila Velika Britanija čimprej 12.000 bojnih letal. Sprejel je tudi predsednika angleške nabavne komisije v Ameriki, Purvisa, ki bo v kratkem potoval z važnimi navodili in uspešnimi rezultati v Evropo.

Posebno pozornost je zbudila izjava, ki jo je dal Roosevelt na konferenci predstavnikov tiska. Zagotovil je novinarje, da bodo USA storile vse, da bosta Kanada in Velika Britanija prejeli 50, v primeru potrebe tudi 60% vse ameriške proizvodnje tankov, letal in topov, predvsem pa tako zvanih »letečih trdnjav«, ki jih industrija letal z vso naglico gradi. Druge podrobnosti iz vojaških razlogov niso bile objavljene. Roosevelt je še poudaril, pišejo »Basler Nachrichten«, da bodo USA kljub tem ogromnim dobavam Veliki Britaniji utegnile že v prihodnjih štirih mesecih oborožiti milijon mož svoje vojske.

Kultura

Dr. Ivo Šorli: „Moj roman“

(»Hram«: 1940, Ljubljana, strani 334)

Ako se ozremo nazaj, ugotovimo, da je delo dr. Šorlija obširno; prof. Slodnjak ga uvršča v »drugo pokolenje slovenskih naturalistov« med Laha, Kraigherja, Puglja in Milčinskega. Dr. Ivo Šorli je pričel kot učenec moderne v almanahu »Na razstanku«, toda kmalu je spoznal, da ni za vezano besedo, in lotil se je lirične proze. Leta 1903 je izdal roman »Človek in pol«, ki je značilen za njegovo pisanje, v katerem namreč opazimo sledove Kernikove in Maupassantove povesti, ki jih druzi Šorli z Nietzschejanskim motivom o nadčloveku. Njegov »Človek in pol« je bolj študentovski junak kakor pa mistična osebnost Nietzschejevih sanj in oznanja misel, da je le tisti popoln človek, kdor se je opral v mladih letih v — blatu življenja. Leta 1906 je izdal »Pot za razpotjem«, v katerem riše duhovnika, ki išče smisel življenja. V drugih povestih in romanih (»Petdeset odstotkov«, »Krščen denar«, »Sorodstvo«, kot poslednja pa »Večne vezi«), ki jih je izdal do sedaj,

pripoveduje ljubezenske in malomeščanske zgodbe. Dr. Šorli je bil zelo plodovit novelist, ki je v vojnem in povojnem času zalagal s svojimi deli domala vse slovenske mesečnike, pisal za Mohorjevo in Vodnikovo družbo in izdal samostojne knjige. Pred leti je celo izdal »Izbrane spise« (I.—IV.). V spisih dr. Šorlija skoraj ne opazimo razvoja; vse njegove zgodbe, ki so večinoma posnete iz meščanskega okolja, večinoma v brezobličnem svetu, kjer ni zadosti jasne meje med »dobrim« in »zlom«. Zato ugotovimo v Šorliju le malo naturalističnih prvih, razen v snovi; že v tehniki opazimo uporabo stila stare tragedije in pripomočke romantične povesti.

Ta uvodič je potreben k razumevanju Šorlijevega nadaljšega teksta, »Moje romana«, ki je te dni izšel v »Hramu«. »Moj roman« je avtobiografskega značaja; v njem nam dr. Ivo Šorli oriše svojo pot, razgali preteklost zadnjih petdeset let in poda svoje poglede na bodočnost in ljudi.

Angleška kraljica Elizabeta je obiskala ranjene vojake

Predsednik avstralske vlade v prvi svetovni vojni, William Hughes, je vstopil v sedanjo vlado kot mornariški minister. Je odličen govornik, prišel je v Avstralijo iz Wellesa zelo mlad, bil je obrtnik, učitelj in organizator delavcev. V prvo delavsko vlado je vstopil 1904. Mnogo je podoben Lloyd Georgeu. Pravijo, da je še vedno »najmlajši duh Cannbere.«

Nove vrste svilo uvažva Montevideo iz Angleške. V njej je 100% čiste in 50% umetnih svilenih vlaken. 100.000 kg te svile je Anglija kljub vojni izvozila v Južno Ameriko. Je cenejša, se raje čisti in barva.

»Kanadčani so zvesti Angliji in Franciji«, je dejal predsednik Quebeca, Godbout, po rodu Francoz. »Kanadski Francozi bodo ostali lojalni Britaniji in branili skupno svobodo do zadnjega moža. Angliji dolgujemo za svojo svobodo in zaščito, zvesti pa ostanemo tudi Franciji, za katero upamo, da bo spet vstala kot nosilka luči svobode.«

NA VRSTI JE 50.000 NEMCEV IZ DOBRUDŽE

Zadnji vlak besarabskih Nemcev je zapustil Jugoslavijo, piše graška »Tagespost«. Od 28. septembra do 5. novembra je šlo skozi Jugoslavijo 90.000 Nemcev iz Besarabije. Od teh se jih je 42.000 ustavilo na vmesnem oskrbovališču v Zemunu, 48.000 pa v Prahovu. Obe taborišči sta zdaj na razpolago za transport 50.000 Nemcev, ki bodo zapustili Dobrudžo in že v bližnjih dneh potovali v Nemčijo.

UNIFORME ZA KULTURBUND

V članku o delu Kulturbunda piše »Deutsches Volksblatt« iz Novega Sada o velikih uspehih novega predsednika organizacije, posebno na finančnem polju. Mnogo se je organizacija udejstvovala pri podpiranju transportov besarabskih Nemcev. Zdej na vrsti živahna akcija, da se število članov čimbolj pomnoži. Za enkrat je vodstvo Kulturbunda še odložilo predlog, da se člani tudi uniformirajo.

Dr. Maček je daroval 40.000 din za žrtve bombardiranja v Bitolju.

V avtobiografiji (posebno o mladosti) piše rad zapade v subjektivnost, v nerealna gledanja, kar ni več zgodba telesno in duševno rastočega človeka, ampak bolesta izpoved. Dr. Ivo Šorli se je temu skušal izogniti, toda zašel je v drugo skrajnost v strahu pred nemimi krikii intelektualca v svetu in življenju, zašel preko realnega opisa v mestoma brezosebno opisovanje in prigodništvo, ki ga tu pa tam pogrejejo duhovito pisanje in doživljaji. Redek je tisti, ki bi mogel napisati svoje življenje; snov bi se mu uprla, ne bi mogel najti resničnega in nezlaganega izraza za blodnje svoje duše in faustovske muke življenja. Iz tega vzroka je Cankarjevo »Moje življenje« ostalo torzo. Dr. Šorli je svojih šestdeset let življenja vzel z lahke strani in brez psihološke poglobitve poti, le tu pa tam se stavi kakšna nerena zapreka, ki jo pa premaga igraje in brez truda. Med poglavji ni zveze; vsako zase predstavlja vezano sliko. Človek bi pričakoval dramatičen zaplet in razplet, utripi otroške duše, dvome pubertetnika, nato resen boj v življenje in obenem rast duševnega obzorja pisatelja. Dr. Šorli pozabi (iz skromnosti?) na sebe in svoj razvoj in se omeji le na zapiske s svojimi pogledi na svet in družbo.

Delo je pisano zelo zanimivo in razgibano. Pokaže nam vso polpreteklo dobo, poda različne like naših duševnih velikanov od Mahničarja preko Gregorčiča, Murna, Govekarja in Askercarja do najmlajših, na primer do Preglja, Jakopiča, Kranjca in še mnogih drugih. V »Mojem romanu« mimogrede obdeluje pisatelj splošno kulturna in literarna vprašanja, govori o svojih izdanih knjigah, »Izbranih spisih«, z ljubeznijo oriše rojstni kraj, mlada leta, dobo študija, potovanja po Gorici, Trstu, Dunaju, Gradcu in Pulju, nas popelje v svojem notarskem poklicu v Rogatec in Smarje, v Maribor in na koncu v Kranj. Brez dvoma, knjiga je zanimiva, da jo le stežka odložiš, četudi ne manjka v njej mestoma predolgi opisovanj o mogočih in nemogočih stvareh.

Značilne so za spis te besede: »Nihče ne bo dvomil, da sta življenje in svet silno žalostni zadevi. Toda zato, ker si bomo vlačili obraz v gube, ne bosta nič manj. Poskusite se stvari gledati bolj od nove strani. Včasih je v tem vsa modrost!« (str. 111). Ta odstavek je vsebinsko zanimiv za njegov »Moj roman«, pa tudi stilistično je lep prispevek k razjasnitvi Šorlijevega jezika.

»Moj roman« je bil nagrajen z »drugo Prešernovo nagrado«, ki jo je razpisala založba »Hram« ob 10-letnici svojega obstoja in dela; nagradeno, tako namreč sodim, iz spoštovanja do 63-letnega moža, ki se že dolga leta prebija skozi slovensko miselnost in že dobršno dobo prenaša pisateljski poklic na svojih ramah.

Morda je moja kritika prehuda, toda gledana ni po merilu, ki je v navadi v slovenskih časopisih in deloma že revijah, kjer kritik sodi knjigo po imenu pisatelja in njegovem literarnem slovesu, kjer se vrednost knjige določa po politični in etični pripadnosti avtorja in kjer se meri delo po številu izdanih knjig pisatelja, ampak samo po umetniški vrednosti romana, brez ozira na ime onega, ki ga je napisal. Z. Z.

Kako se usoda poigrava s politiki

Demokratski senator USA, Pitman, ki je umrl v bolnišnici Veshoe blizu Reoa, je v senatnem odboru nadomestil senatorja Boraha. S tega mesta je imel močan vpliv na ameriško zunanjo politiko. Kot demokrat je bil nasprotnik avtoritativnih držav, bil pa je posebno proti Nemčiji zelo objektivni. Po priključku Avstrije k Nemčiji je poostril svoje mnenje o rajhu. Bil je največji nasprotnik politike popuščanja, ki jo je zastopal Chamberlain. Zdej je umrl skoro istočasno, kakor bivši angleški premjer.

Dr. Goebbels na Hradčanih

Pretekli teden je nemški propagandni minister dr. Göbbels obiskal Prago. Za časa svojega bivanja v Pragi je stanoval dr. Göbbels v znamenitem praškem gradu Hradčanih. Ko je prvič prestopil prag gradu, ga je pozdravil v zastopstvu projektora von Neuratha drž. tajnik SS oddelkov K. H. Frank z naslednjimi besedami:

»Državni minister! V imenu in zaupanju gospodarja tega doma. Nj. Ekselence svobodnega gospoda von Neuratha. Vas najpristrčneje pozdravljam v starem nemškem cesarskem gradu praškem. Na tem gradu so nekoč plapolale zastave nemških cesarjev in kraljev. Zastava s ključastim križem, ki vihra sedaj na njegovem stolpu na večne čase. Vas pozdravlja, gospod državni minister.« (»Česke Slovo«.)

Gospodarske vesti

Ali dobijo kmetje posebno menico?

Kmetijske zbornice so na svojem zasedanju predlagale, da bi bilo potrebno kmetom omogočiti cenejši kredit za nabavo proizvodnih sredstev. Da bi lahko tudi kmetje izkoriščali kredite Narodne banke, so omenjene zbornice predlagale uvedbo posebnih menic za kmetovalce. Z nekoliko omiljenim postopkom, znižano menično takso in tudi s cirkulacijsko sposobnostjo, omejene na javne denarne zavode in poljedelske zadrage. Menica ni bila nikoli preveč prikladna za kmetovalca, ker so roki, v katerih se mora obnoviti, prekratki za njega, kateri je odvisen od poljedelske proizvodnje, ki spet zavisi od letnih časov. V zaščito kmetov, ki bi bili prizadeti v svojih najosnovnejših eksistenčnih pogojih v slučaju, da svojih obveznosti niso mogli pravočasno poravnati, so uvedli v Srbiji že davno znani zakon o okučju, na Hrvaškem pa v zadnjem času sličen zakon, ki omiljuje pretežke posledice kmečke prezadolženosti tako, da ohranja kmetu določeni minimum posesti, ki ne more biti prodan na dražbi. Take zaščite pa so poleg drugih posledic imele tudi manjšo kreditno sposobnost zaščitnega kmeta, ki je močno padla že zaradi zakona o

razdolitvi kmetov. Kmetijske zbornice bi hotele zaradi tega kmetu omogočiti kredite z novo kmečko menico. Kredite naj bi dala Narodna banka. Nasprotno predlogu kmetijskih zbornic pa opozarjajo denarni krogi, da Narodna banka daje menični kredit, ker ji postopek omogoča hitro izterjevanje, in to le na menice, ki odgovarjajo predpisom zakona o Narodni banki. Kmečke menice pa bi mogli uve-

sti le, če se ta zakon spremeni. Po mnenju teh krogov, državne denarne ustanove niso organizirane tako, da bi lahko prevzele kreditiranje kmetovalcev, kot bi to hotel predlog kmetijskih zbornic. Vsekakor še ni gotovo, kako bo to vprašanje rešeno in če bomo dobili kljub navedenim mislekom posebne menice za kmete.

Proti obdavčenju draginjskih doklad

Po nekaterih vestih pripravljajo uredbo z zakonito veljavo, ki naj bi določila obvezne draginjske doklade zasebnim nameščencem in to po hrvaškem vzorcu. S tem v zvezi se poraja vprašanje ali bodo tudi draginjske doklade zasebnih nameščencev vštete v davčno osnovo ter plačevanje pokojninskih in drugih socialnih zavarovanj in dajatev. Vsekakor je nujno, da preimejo zasebni nameščenci doklade v polnem obsegu, sorazmerno z dvigom draginje ter se od njih nič ne odteguje. Na drugi strani pa opozarjajo delodajalci na preobremenjenost, ki jo bodo morali prenašati zaradi doklad. Iz

njihovih vrst prihajajo predlogi, da bi pri tem vprašanju morali postopati slično, kot so postopali pri določevanju izrednih draginjskih doklad državnim uradnikom, ki prejemajo le začasni dodatek, ki ni sestavni del plače. Torej tudi doklade zasebnim nameščencem ne bi smele biti vštete v davčno osnovo ter biti podvržene pokojninskemu zavarovanju in drugim socialnim dajatvam. Po omenjenih predlogih bo samo tako dosegla uredba o nameščenskih draginjskih dokladah popoln uspeh: nameščenci bi prejeli doklade v celoti, delodajalcem pa bi bile prihranjene nove obremenitve.

Kako bo z nameščenskimi dokladami?

Pri banski upravi je bila poravnalna razprava med zastopniki nameščenskih in delodajalskih organizacij, zastopniki Delavske zbornice in Zbornice za TOL. Sklicala jo je banska uprava, da bi se sporazumeli glede vprašanja draginjskih doklad zasebnim nameščencem. Razprava je bila po daljši debati odgodena. Zastopniki delodajalcev so namreč izjavili, da po uredbi o minimalnih mezdah, o sklepanju kolektivnih pogodb, poravnanju

in rabsodništvu, niso sporne stranke in zato tudi niso pooblašteni, da se sporazumevajo. Sedaj bo odločevalo ministristvo socialne politike o vprašanju, ali je za ureditev nameščenskih doklad potrebna vladna uredba, ali jo lahko uredi ban, kot je bil slučaj na avtonomnem Hrvaškem. Nameščenske organizacije predlagajo doklade od 10 do 50% plače, posebne doklade za poročene in 13. plačo v višini enomesečnih prejemkov.

Zaloge premoga morajo prijaviti vsi rudniki, uvozniki in trgovci uradu za kontrolo cen v Beogradu, do vsakega 5. o stanju zaloge v prejšnjem mesecu. Uvozniki in trgovci morajo razen zalog prijaviti tudi količine, ki so jih kupili ali prodali v teku meseca. Trgovci, ki ne kupujejo na vagone, so prosti te prijave. Obvezna prijava velja za stanje na dan 30. t. m.

TUDI CENE PROIZVODOV NEHRVATSKIH TOVARN DOLOČA ZAGREB

Zagrebski urad za nadzorstvo nad cenami je kompetenten za področje cele banovine Hrvatske, Industrije, ki imajo sedež izven področja banovine, prodajajo svoje proizvode na njenem področju, morajo ravno tako dobiti dovoljenje za svoje cene pri zagreškem uradu za kontrolo nad cenami. Za industrije, ki imajo svoje sedeže v banovini, prodajalnice pa po različnih nadzorništvih, so podvržene kontroli onega nadzorništvja za cene, na katerem se nahaja njihov sedež. Odločbe tega nadzorstva veljajo za celo banovino.

Tudi koruza bo v kratkem prišla pod kontrolo Prizada. Določena bo maksimalna cena in prisilni odkup, kot pri pšenici.

Premog na Hrvaškem se je podražil za 25 odst. Lastniki premogokopov opravičujejo zvišanje z višjimi delavskimi mezdami in večjimi režijskimi stroški v splošnem.

Novo raso ovac bodo začeli rediti v večjem obsegu na Norveškem. Dobili so jo s križanjem finske rase, ki je podobna ovcam merino, ter z norveško raso dula. Nova vrsta ovac ima mnogo mesa ter je bogata na volno.

Gumijaste opanke bodo v Bolgariji še tudi v bodoče lahko prodajali brez omejitve. Galoše in gumijaste škornje pa smejo prodajati samo z dovoljenjem ministrstva trgovine.

Prepovedano je izdelovanje gumijastih proizvodov v Romuniji. Izjema velja samo za one izdelke, ki jih potrebuje vojska. Še za nadaljnjih 30 dni so blokirane zaloge kavčuka v teži 73.000 kg pri 4 največjih tovarnah.

Kamenita cesta, ki je velike važnosti za zvezo notranjih predelov Turčije z obalo in teče od Ankare v smeri Manavgata in preko planine Taurus na Sredozemskem morju, je končana.

Mrtvilo vlada na romunskem lesnem trgu. To velja zlasti za gradbeni les. Zasebna gradbena delavnost je popolnoma prenehala, zaostala pa so tudi dela na državnih gradbah.

Slab pridelek sladkorne pese

Po uradnih podatkih odelka za rastlinsko proizvodnjo pri poljedelskem ministristvu je bil letošnji pridelek sladkorne pese slab. Proizvodnja bo krila kvečjemu

domače potrebe, rezerv pa ne bo. Sladkorna proizvodnja bo znašala največ 10.000 vagonov. Letos je zasajena sladkorna pesa na površini 42.097 ha. Vse tvornice so prejele v predelavo 80.000 vagonov pese. Drugo leto bodo morali zasejati vsaj 50.000 do 55.000 ha pese, da bi se poleg potreb za domači konsum ustvarile tudi zadostne rezerve. Povprečen pridelek na 1 ha je bil letos 190 mtc.

LETOS NI MOSTA

Prejšnja leta je vsaka gostilna točila mošt. Letos ga imajo le malokje. Vinogradniki in vinski trgovci ga nočejo prodati, ker pričakujejo še višjo ceno. Od kadi so ga prodajali po 7 din, sedaj se je cena dvignila že na 10 din. Vendar pa so letos gorice izredno skoparile. Svojih par hektolitrov vina so morali takoj prodati, da so si lahko preskrbeli nekaj nujnih življenjskih potrebščin.

Zaključen je bil trgovinski sporazum s Švico, ki pa je začasnega značaja ter se bo pozneje na podlagi izkušenj izpopolnil. Plačilni promet bo ostal nespremenjen, blagovni pa določa liste kontingentov za blago obeh držav.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

32

— Pred desetimi minutami je umrl! Bože, samo deset minut! Jimmy je strmel v jokačo služkinjo. Mehanično je segel v žep in pogledal na uro. Samo deset minut! Ko bi ne iskal taksija, bi še prišel pravočasno, še bi jo videl.

Zdaj je nikoli več ne uzre. Kakor v snu je poslušal podrobnosti, ki mu jih je ihto pripovedovala služkinja. Ko se je zgodila nesreča, se je Cynthia peljala v Mortlakovem avtomobilu. Nezavestno so prinesli v stanovanje. V blodnjah je neprestano klicala Jimmyja.

Ko je stal v rožnati sprejemnici, se je v mislih vrnil h Kristini. Da, ponosna bo nanj, težko ji bo. Iz vsega srca si je zaželel, da bi bil pri njej. V tem praznem stanovanju ne vzdrži niti minute več, kajti tu je pokopan njegov smeh, njegovo veselje, najsmrečnejši dnevi njegovega življenja.

se je obrnil in odšel. V srcu ga je stisnila groza in zdelo se mu je, da ga neznana sila žene odtod.

V hvaležnosti in priznanju je mislil na Kristino. Toda, groza, v njenih očeh ne najde milosti, ampak odpor in sovraštvo. Ne, saj to ni več ona Kristina, ki jo je pred nekaj dnevi vzel za ženo. Starejša je, znabiti pametnejša. Njen prej tako otroški obraz je postal trd ko kamen. To ni več ono malo in ljubeznivo ter boječe dekle, ki mu sedaj zre v oči.

— Kristina, ne boji vendar nespametna! Nisem hotel, ti pravim. Pripovedujem ti, da bi zapustila hotel. Moja žena si, in storiti moraš, kar ti velim. — Kristina pa je ostala kot okamenela, ne da bi ga poslušala.

— Prosim te, dovoli mi, da odidem... — Kam pojdeš? Moja žena si... pri meni moras ostati. Jimmy je trdo položil roko na kljuko.

— Kristina, glej pričniva znova. Vem, da sem storil greh. Toda poskusi biti samo malo potrpežljiva, saj ni prepozno. Vse bom popravil... in obetam ti...

Kristina ga je znenada prekinila. — To praviš radi tega, ker je mrtva. Ko bi bila še živa, bi ti bilo vseeno, ka-

ko je z menoj in kaj bo z menoj... Dovolji, da odidem... dovoli, da takoj odidem!

Razneženi Jimmy je ta hip prvič v življenju videl v ženskih očeh očitek, ki je veljal njemu. In vso kri mu je pognalo v glavo. Pobit je bil radi Cynthijine smrti. Zameglilo se mu je pred očmi, da je videl vse rdeče. In dvignil je stisnjeno pest:

— Pa pojdi... Prokletu, da sva rešila to zadevo!

— Jimmy! — je zavpila Kristina. Krik mu je ustavil roko, sicer bi jo udaril. Opotekel se je nazaj in sram ga je bilo.

— Kristina... Kristina... — je tarnal. Ali Kristina je že odšla. Slišal je še, kako je zaklenila vrata svoje sobe. Nato je bilo vse tiho.

15.

SANGSTER GOVORI O ZAGONETKAH

Sangster je šele zvečer izvedel za smrt Cynthije Farrowe.

Na Fleet Streetu je nalezeta na znanca, nekega Jimmyjevega prijatelja. Ustavil ga je za trenutek ter mu jel pripovedovati o nezdgi gledališke igralka.

Sangster je postal silno radoveden.

— Teško ranjena? — je vprašal.

— Mrtva!

— Moj Bog! Mrtva! — Sangster ni mogel verjeti. — Mrtva! — si je ponovil. In že je bil v mislih pri Jimmyju. — Veste zanesljivo? — je vprašal. — Znabiti je pomota, kaj?

— Ne, ves London že ve. V vseh časopisih so že razbohnali. Nekateri pripo-

(9.25), XI. 1.75 (10.75), XII. 2.25 (13.00).

Razdelitev novih razredov je sledeča:

0.	do 10.00	din	10.00
I.	do 20.00	„	15.00
II.	nad 20.00—25.00	„	20.00
III.	„ 25.00—30.00	„	25.00
IV.	„ 30.00—40.00	„	30.00
V.	„ 40.00—50.00	„	40.00
VI.	„ 50.00—60.00	„	50.00
VII.	„ 60.00—70.00	„	60.00
VIII.	„ 70.00—80.00	„	70.00
IX.	„ nad 80.00	„	80.00

Kot je razvidno iz primerjave z dosedanjimi dajatvami, je zvišanje prispevkov za socialne dajatve precejšnje. Po nekaterih cenitvah naj bi obremenilo gospodarstvo v državi za 350 milijonov. Delavstvo bo prejelo od zbranih vsot le polovico spet nazaj in sicer v obliki bolniških prejemkov. Pri novi razdelitvi niso sodelovale niti nameščenske, niti delavske ustanove, pa tudi delodajalske ne.

vedujejo v zvezi s tem kaj čudne zgodbe. Pravijo, da se sploh ni več osvestila, drugi spet trdijo... Slučajno sem izvedel, da se je v zadnjih trenutkih zavedela. Poslala je po Jimmyja Challonerja. On pa je prišel, ko je že umrla.

— Challoner... Jimmy Challoner — je Sangster ponavljal ime svojega prijatelja. V srcu pa ga je zaskrbelo za Kristino.

— Vedel sem, da je Cynthia imela resnično rada edino Jimmyja, — je pripomnil znanec. — Ko bi Jimmy imel Mortlakov denar... — je skomignil z rameni.

Toda Sangster ni čakal nadaljnjih besed. Obrnil se je ter hitel proti hotelu, kjer sta stanovala Kristina in Jimmy. Poznalo je že bilo, precej čez enajsto uro. Vratar mu je povedal, da sta gospa in gospod Challoner doma.

— Ali želite govoriti z gospodom Challonerjem?

— Ne... ne. Mistil sem si... nikar mi ne povejte, da sem povpraševal po njem. Potrj je odšel. Skrbelo ga je, ali Kristina kaj ve o vsej zadevi.

Vso noč ni zatislila očesa. Še pred jutrokom je telefoniral Jimmyju. Neskončno mu je odleglo, ko je zaslišal njegov glas.

— Halo... da. Prav dobro mi je, hvala. Želiš priti? Prav...

— Pri kosilu se snideva, če ti je prav. Ne, prej ne utegnem... Kaj praviš? Kristina?... Da, da, hvala, dobro ji je. Torej ob enih.

Jimmy je odzvonil.

(Dalje.)

Zanimivosti

Zakaj vlada napetost v jugovzhodni Aziji?

Del sveta, kjer se srdito kržja o interes Anglije, Amerike in Japonske

Jugovzhodna Azija postaja polagoma nabit sod smodnika. Še iskro, pa po zagorel bojevit požar, kajti ta del zemlje je tako bogat, da ni čudno, če se zanj poteguje toliko narodov.

Meja jugovzhodne Azije kot enega izmed najbogatejših delov naše zemlje ni mogoče natančno določiti. V glavnem pa je treba v ta pojem šteti Siam, francosko Indokino, ameriške Filipine, Malajski polotok s Singapurjem, Burmo, severni Borneo, angleški Hongkong, Javo, srednji in južni Borneo in še nekatere druge malajske otoke, ki tvorijo nizozemsko kolonialno državo.

V teh mejah tropičnega podnebja skriva

zemlja nekatere izmed najbolj dragocenih zemeljskih dobrin in plodov: zlato, cink, kavčuk, železo, petrolej, oljnat semen, kavo, čaj, sladkorni trst, riž, tobak itd. Jugovzhodna Azija daje 75% svetovne proizvodnje cinka, 80% kavčuka, nekaj manj pa riža, čaja, tobaka in sladkorja. Poleg tega pa daje ta del zemlje letno od 12 do 15 milijonov ton petroleja.

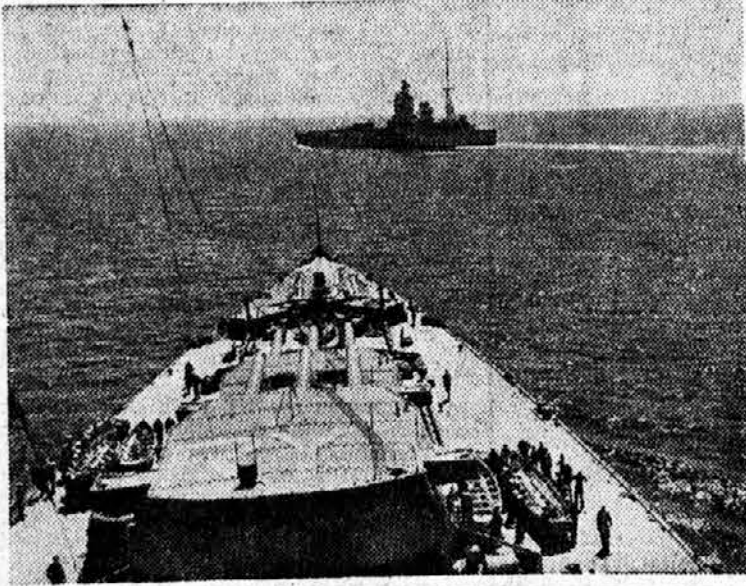
Mesto Singapur ni samo pomorsko oporišče in trdnjava, ampak bržčas največje svetovno pristanišče za trgovino s kavčukom. Gojitev kavčuka se je v zadnjih desetletjih razširila z Jave, Sumatre in Malajskega polotoka v Siam in Indokino. In vprav kavčuku in cinku se imata

Anglija in Nizozemska zahvaliti za pretežni del svojega ogromnega bogastva.

Temu bogastvu surovin je najbližja industrijska država Japonska. Radi tega tudi ni težko razumeti njenih interesov, ki jih zadnje čase tako glasno poudarja: rada bi surovine, ki jih potrebuje za svojo industrijo. V prav taki meri pa je na tem bogastvu zainteresirana tudi Amerika, zlasti njene Severne združene države, ki dobivajo odtod večino kavčuka in cinka. Verjetno je da bosta ti dve surovini odločilno vplivali na razvoj dogodkov v jugovzhodni Aziji, nad katero se že del časa zbirajo temni oblaki. Japonska je res pokazala že nekaj agresivnosti, ko je vdrla v Indokino. Toda s tem je udarila samo na že itak poraženo Francijo. V ostalih predelih pa se lahko temeljito opeče, kajti Anglija in USA sta vzajemno spoznali nevarnost, ki grozi njunim pozicijam sredi tega bogastva surovin. Pa sta se radi tega tudi vzajemno pripravili na obrambo, ki se je Japonska sama ne upa dotakniti.

K dogodkom v jugovzhodni Aziji

Vesile varujejo svoje izpostavljene pozicije. Dve vojni ladji križarita pred obalo nekega malajskega otoka.

Sončni mrk leta 1941

V Sovjetski Rusiji se že sedaj pripravljajo zvezdoslovci na sončni mrk, ki bo 21. septembra 1941. Popolni sončni mrk bo viden v predelih od Kaspijskega morja do Aralskega jezera in odtod do mest Ksil-Ordu in Alma-Ata na kitajskem ozemlju. Opazovanje mrka bo najugodnejše v kazastanskem pogorju. Od Aralskega jezera do kitajske meje bo postavljenih 16 opazovalnic in trideset znanstvenih skupin z nad 200 zvezdoslovci, fiziki, geofiziki itd. Ta popolni sončni

mrk bo nudil znanstvenikom priložnost za opazovanje kromosfere, erupcij in izprememb v magnetnem polju. Mimo tega bodo opazovali gibanje plinov v sončni kroni. Ob tej priliki bodo znanstveniki znova preiskovali relativiteto teorijo. S pomočjo posebnega aparata bodo fotografirali številne zvezde, ki so vidne samo ob sončnem mrku. Z aparatom je mogoče istočasno fotografirati dve skupini, in sicer predele okoli sončne krone ter skupine zvezd, ki so okoli sonca. S tem bo mogoče ugotoviti gibanje zvezd pod vplivom gravitacije sonca. Ob tej priliki bodo znanstveniki opazovali tudi žarenje zemeljske atmosfere, ki nastaja radi disperze sončne svetlobe v vesemirju. Opazovanja se ne bodo vršila samo s tal, ampak tudi iz balonov in letal, ki se bodo dvignili v substratosfero.

Bogata letina pomaranč

Iz Španije poročajo, da je letošnja letina pomaranč tako bogata, da že dolgo take ne pomnijo. Izvozni presežki bodo mnogo večji kot se je prvotno pričakovalo. Računajo, da bodo mogli iz Španije izvoziti najmanj 5 milijonov zabojev pomaranč v razne evropske države. Glavni odjemalec bo, kot poročajo, Nemčija. Izvoz v Nemčijo bo šel letos po železnici čez Francijo, in ne več po morskem poti, kot je šel v letih pred sedanjo vojno.

V višji dekliški šoli

Učiteljica: — Kako pravimo zakonu, v katerem ima žena samo enega moža?
Učenka: — Monotoni zakon.

Prihod bolgarske vojske v Dobrudžo

Prebivalstvo južne Dobrudže, ki jo je Romunija odstopila Bolgariji, je z velikim navdušenjem sprejelo prve bolgarske čete, ki so prestopile staro bolgarsko-romunsko mejo.

Slon namesto traktorja

V ameriškem kmetijstvu je stroj že domala izpodrinil vprežno živino. Velike farme obdelujejo izključno traktorji. Vendar pa poročajo iz južne Kalifornije o zanimivem slučaju. Farmer Fergasson je nekega dne odšel v bližnje mesto z namenom da si kupi traktor. Ko je hodil po mestu, je naletel tudi na velikega slona, ki ga je tamošnji zoološki vrt dal na prodaj. Zival se mu je zasmilila, stopil je k ravnatelju in sklenil kupčijo. Slona je odpeljal domov, kjer je v domači vasi vzbudil silno zanimanje. Čez nekaj dni, ko si je slon ob dobri hrani opomogel, pa ga je jel uporabljati v poljedelskem delu. Farmer je časnikiarjem izjavil, da je s slonom zelo zadovoljen ter da mu za leže več kot traktor. Če je treba, potegne slon za dva traktorja. Nejevoljni pa so farmerjevi sosedi, ker se bojijo, da bi jim slon ne storil kaj hudega.

Vrednost inteligence

Trgovec, ki je v nekaj letih močno obogatel, pravi svojemu sosedu: — Ko sem odprl trgovino, sem prav za prav začel s praznimi rokami. razen prirojene inteligence nisem imel ničesar.
Sosedi: — Resnično, s skromnimi sredstvi ste pričeli.

Ljudožrc postal doktor prava

Na univerzi v Bostonu je pred nedavnim promoviral za doktorja prava visokošolec Kanaka, domorodec z nekega otoka otočja Fidži. Kanaka je bil prvorojeni sin poglavarja nekega divjega fidžijanskega plemena. Novopečeni doktor

Odmev volivnega boja

V New-Yorku je na sodišču vložil neki Owens tožbo proti mestnemu županu La Guardiji radi lahke telesne poškodbe. Nekaj dni pred volitvami je imel župan La Guardia velik volivni govor za Roosevelta. Ko mu je v govor vskočil z vročerkvno opazko Owens, ga je župan udaril s pestjo v obraz. V tožbi zahteva Owens od župana 350.000 dolarjev odškodnine.

NEMŠKA UNIVERZA V STRASSBURGU bo v kratkem spet otvorjena, kot je sporočil na nekem nedavnem nacističnem zborovanju v Strassburgu državni opolnomočenec Wagner. Nemška univerza v Strassburgu je bila ustanovljena maja leta 1872, ukinjena pa je bila 1. dec. 1918.

RAZBOJNIKI SO UBILI

v Tibetu znanega francoskega raziskovalca Idotarda, ki se je po nalogu francoskega geografskega društva že dalje časa mudil na znanstvenem potovanju po Tibetu. Razbojniki so ga napadli severno od Tat-Siem-lua in ga ubili.

— Nov ples, ki sem se ga snoči naučila.

Indijska legenda o nastanku Prage

Te dni so vsi češki listi obširno pisali o neki indijski legendi, ki pripoveduje, kako je nastalo glavno češko mesto — Praga. Original te legende je bil svojčas v Pragi, sedaj pa se nahaja v arhivu indijskega društva »Sad Bay« v Edinburgu.

Legenda v glavnem navaja naslednje: Belopolto prebivalstvo Prednje Indije izhaja iz Kellov, ki so se v dobi, ko se je razširila vlada črnega plemena, preselili v Evropo pod vodstvom Rama. To ljudstvo je bilo prvotno pod strahovlado druidek, nekakih kneginj, ki so vse »neprimerne« može na izredno krvav in brutalen način žrtvovali bogovom. Tudi Rama je bil obsojen, da bo žrtvovan na gorečem oltarju, toda pravočasno je s svojimi pristaši pobegnil. Ustavil se je najprej v Turkestanu in puščavi Gobi, nato je porazil črno pleme ter postavil temelje bele kulture in civilizacije belega plemena, torej arijskega plemena. S tem v zvezi je zanimivo omeniti, da pomeni latinska beseda »aries« isto kot indijska beseda »rama«, torej ovna-vodnika ali v prenešenem smislu prednika.

Slavna dejanja Rame so opisana v

sanskritskem epu »Ramayana«. Približno tisoč let po porazu črnega plemena so odšli allahabaški trgovci proti zapadu, vse do srednje Evrope. Na poti so prišli tudi v deželo »Bohemio«, t. j. na Češko. Ko so se tu srečali s svojimi plemenski brati, so zgradili ob toku Vltave utrjeni tabor, ki so ga imenovali Paragaya, oz. Pragaya, kar pomeni »srečanje v pradamovini«. Tako je nastala Praga kot spomin na »Dion Pregayu«, t. j. srečanje bogov na mestu, ki ga je ustanovil Rama ob sotočju dveh rek v sedanji indijski pokrajini Sindhu. Ta indijska legenda o nastanku Prage konča z zanimivo preoklebo, da bo namreč postala Praga v bodočnosti središče svetovnega intelektualnega gibanja in ognjišče kulture.

Zakaj vprav sedaj češki listi tako vneto objavljajo to, sicer neraziskano legendo o nastanku Prage, ni težko uganiti.

Zvišanje plač bolgarskim drž. uradnikom

Bolgarski ministrski svet je pretekli teden izdal uredbo o povišanju plač državnim uradnikom in upokojencem. Pričenši s 1. jan. 1941. se uradnikom, ki imajo plačo do 2000 levov, povišajo plače za 15%, s plačo do 3000 levov za 12%, do 5000 levov za 10%, do 8000 levov pa za 7%. Plače do 10.000 levov pa se povišajo za 5%. Pokojnine bodo povišane takole: po-

kojnine do 2000 levov za 20%, do 3000 za 10%, čez 3000 levov pa za 5%. Poleg tega bodo dobivali poročeni uradniki povišani s 1. jan. 1941. poseben dodatek za otroke, in sicer za vsakega otroka po 100 levov mesečno. Če sta v drž. službi oče in mati, potem dobi dodatek za otroka le eden izmed zakoncev.

Film

Lep uspeh ruskega filma „Volga-Volga...“

Za nepozabno filmsko umetnino o Petru Velikem, smo videli te dni v „Esplanade“ kinu kljub vsem zamudam že drugo umetnino sovjetske filmske produkcije. Je to duhovita, vesela in žgoče satirična filmska revija, ki pa se od tovrstnih izdelkov, katere smo navajeni gledati in ki imajo namen vzbujati smeh in zabavo, močno razlikuje. Tudi njen namen je vzgojen, čeprav serviran med krepkimi šalami, kritičnim posmehom in ob pleših, glasbi in petju. Ob preprosti zgodbi, v kateri potujeta dve skupini pevcev in muzikantov na glasbeno olimpijado v Moskvo, hoče prikazati

ne samo novi ritem življenja, ki polje oh Volgi in v katerega so se prebudile prej dremajoče ustvariteljske sile množice, temveč tako rekoč temeljne probleme sovjetske stvarnosti. Je ostra kritika birokratom, posebljenim v komisariju (Iljinskij), ki jih osvobodeni talenti končno preplavijo in odplavijo. Zmaga nova pesem o Volgi, ki je polna ritma novega življenja. Film je poln lepih naravnih posnetkov, posebno z Volge, prikazuje pa tudi novo, moderno moskovsko pristanišče. V njem nastopa nad 400 sodelujočih na čelu z že iz „Pastirja Kostje“ znano Ljubo Orlovo.

Filmsko življenje v sedanji Angliji

Kljub težkim in neprijetnim vojnim razmeram ter nepraznanim zračnim napadom na angleška mesta teče filmsko življenje

Anglije nemoteno normalno naprej. To je pripisali samo značilni angleški hladnokrvnosti. Neko veliko filmsko podjetje je

HARPO, GROUCHO IN CHICO MARX (MGM)

nedavno kupilo blizu mesta Blackpool ogromno stavbišče na katerem bo zgradilo kinematografsko dvorano za 1500 oseb. To bo največji kinematograf v Angliji, saj bo poleg ogromne razkošne kinodvorane v palači tudi kavarna za 1000 gostov, plesišče, veselični prostori, garaža za 250 avtomobilov, nadalje gledališče in televizijska postaja.

Novi angleški kinematografi bodo zgrajeni tako, da bodo odgovarjali zahtevam vojnega časa. Zlasti bodo zavarovani pred zračnimi in plinskimi napadi, stare in porušene kinopalače pa bodo v tem smislu preuredili.

Filmsko-lovska latinščina

V odmoru med filmskim snemanjem novega Tobis-Cimena filma „Baron Trenk“ v katerem igra Hans Albers hkrati tri vloge, je sedelo več igralcev v kantini v družbi glavnega igralca Albersa. Dvojica izmed njih, ki sta v zasebnem življenju lovec in ribič, sta pričela pri pivu tekmovali v pripovedovanju svojih doživljajev. Pri tem sta toliko pretiravala, da bi se vsakomur ki bi ju poslušal jezili zadnji lasje na glavi.

Hans Albers je nekaj časa mirno poslušal, ko mu je pa bilo tega že dovolj, se je vpletel v razgovor rekoč:

„Gospoda moja, to vse skupaj še nič ni. Nekoč sem imel na svojem posestvu ob Stranberškem jezeru lovsko psico, raco in pet mladih račk. Nekega dne je lisica ugrabila raco in nismo vedeli, kaj bi z njenimi račkami. To vprašanje pa je rešila lovska psica, ki je negovala in vzgojila vseh pet rumenokljunov. In pomislite, gospoda moja! Te račke so po 14. dneh pričele lajati...!“

Madžarski film „Umirajoča pomlad“

Med redkimi dobrimi filmi, ki smo jih videli zadnje čase pri nas, je bil nedvomno tudi madžarski film „Umirajoča pomlad“ („Esplanade“) izdelan po istoimenskem delu slovitega modernega madžarskega romanopisca, novelista in dramatika Zilaha Jajosa (madž. naslov „Halalos tavasz“). S tem filmom je dosegla madžarska filmska produkcija svoj doslej največji uspeh, s katerim se lahko kosa z mnogimi najboljšimi deli velikih svetovnih filmskih podjetij. Ta uspeh moramo v gotovi meri pripisati močno erotični

SPENCER TRACY IN HEDY LAMARR v MGM filmu „Valovi strasti“

SPANIJA UVAŽA NAJVEČ NEMSKIH FILMOV

Španska vlada je odobrila za filmsko sezono 1940-41 uvoz 275 dolgih filmov, in sicer iz Nemčije 80, USA 56, Italije 45, Francije 40, Argentine 15, Meksike 10 in Kube 3. Tudi prejšnjo sezono je bila Nemčija v španskem filmskem uvozu na prvem mestu.

vsebinski, katero mu je nudilo omenjeno Zilahyjevo delo, da si jo je film morebiti za spoznanje poplavitil s površnostjo, ki je sicer pri filmskih interpretacijah običajna. Da se pa vendar ni oddaljil daleč od Zilahyjeve ustvaritve, je precejšnja zasluga obeh glavnih igralcev, Kataline Karadyjeve in zlasti odlični igri Javora Pala. Škoda je samo, da madžarska filmska produkcija v drugih svojih filmih ni dosegla tega dela in da pri večini celo daleč zaostaja.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 60 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, preklicji, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vposlati v dnu skupaj z naročilom ali pa po poštini položnici na čekovni račun št. 11.409.—. Za vse oismena odgovore vjele malih oglasov se mora opložititi znakica za 3. din.

KAM, KJE?

RESTAVRACIJA »UNION«. Danes pojedina zajecy in postri. Točim najboljša luto-merska in dajmatinska črna in bela vina. Se priporoča restavrater Jarc. 19935-1

SLUŽBO DOBI

SLUGA za trgovino, z znanjem slov. in nemškega jezika se išče. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sofer ima prednost«. 19922-2

MLINARJA

ki bi bil zmožen voditi mlin. sprejemem. Košler Josip. Bi-strica, p. Limbuš. 19932-2

ČEVLJARSKI POMOČNIK

se sprejme takoj. Belicijan Franjo, Maribor. Aleksandrova c. 61. 19927-2

Iščemo perfektno STENOPISTKE za popoldansko delo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Takoj«. 19861-2

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA pridnega in dobrega delavca, sprejemem takoj. Služba stalna. Aleksandrova cesta 25. Studenci. 19928-2

SLUŽBO IŠČE

ŠOFER z večletno prakso, trezen, trgovsko pooblaščen, ki bi opravljal tudi druga lažja dela, išče mesto. Ponudbe pod »Klerkoli« na ogl. odd. »Večernika«. 19933-3

VAJENCI-(KE)

UČENKO (UČENKA) išče Kino-kavarna. 19934-4

nov redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebelenje. Uspeh zamčen! 1 zavitek REDINA stane din 8.—. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11.— DROGERIJA KANC Maribor, Tyrševa ulica 1

VAJENCA

krepkega, zanesljivega, sprejme z vsó oskrbo pekarna Rakušca, Koroška c. 24. 19916-4

STANOVANJE ODDA

Odda se lepo dvosobno SONČNO STANOVANJE pod enim ključem 1. decembra. Marksova 5. za vojaško bolnišnico. 19937-5

PREHRANA

DVA DELAVCA se sprejmeta na hrano. Rad-vanjska 8, Studenci. 19926-7

SOBO ODDA

Lepa, sončna SOBA s posebnim vhomom se odda solidnemu gospodu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19938-8

Čitajte, »Večernik«

POSEST

ENOSTANOVANJSKA HIŠA z velikim vrtom, ob glavni cesti pri Mariboru se ugodno prodaja proti takojšnemu plačilu. Ponudb. na »Večernik«, Ptui. 19939-11

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA

Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

POHIŠTVO OPREMA

Kupim dobro ohranjeno in čisto, železno, zložljivo POSTELJO. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19930-17

POUK

INSTRUKCIJE dajemo privatno vsem onim, kateri se žele naučiti srbo-hrvatskega jezika po dobri metodi in zmernem honorarju. Instrukcije se vrše na Aleksandrovi 44-III. 19929-21

IZGUBLJENO

Majhna LOVSKA PSIČKA svetlo progasta, sliši na ime »Diana«, se je izgubila. Najditeh naj mi s svojim naslovom javi na ogl. odd. »Večernika«. 19936-27

Spomnite se CMDI

Novi salonski damski orkester od 15. novembra v restavraciji »LJUTOMER«, Štiber.

Naročniki kupujte jih ter oglašujte pri naših inseren-

Zahvala

Vsem prijateljem in znancem, ki so ob pre-rani in nenadomestljivi izgubi mojega nepo-zabnega, dobrega očeta, gospoda

Josipa Škerlija

sočustvovali ter počastili njegov spomin z vency in šopki in vsem onim, ki so ga spre-mili k večnemu počitku, izrekam napriscnej-šo zahvalo.

Posebno se zahvaljujem g. župniku Landergottu, g. podžupanu Zebotu za lepi nagrobni govor ter g. zdravniku dr. Marinu, kateri mi je ublažil trpljenje v njegovih zad-njih urah.

Zalujoča hčerka Edita Mikl.

Zahvala

vsem, ki so sočustvovali ter počastili spomin našega ljubelega očeta z mnogimi vency in šopki cvetja. Posebno se zahvaljujemo gosp. ravnatelju Tvornice za dušik v Rušah za iz-datno pomoč.

Zalujoči rodbini Alfred in Herbert Kühn.

Razpis

Občina Sv. Benedikt v Slov. gor., srez Maribor I. br., razpisuje pragmatično mesto občinskega tajnika.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o občinskih uslužbencah je vložiti v 30 dneh po objavi tega razpisa pri tej občini.

Mesečna plača din 500.—. Kavcija din 10.000.—.

Občina Sv. Benedikt v Slov. gor., dne 9. novembra 1940.